

Az Állati Jogok Egyetemes Nyilatkozata

(1978-as változat)¹

Preambulum

Tekintettel arra, hogy minden állatnak vannak jogai;

Tekintettel arra, hogy az állatok jogainak figyelmen kívül hagyása és semmibevétele a természet és az állatok ellen elkövetett emberi bűntettekhez vezetett és vezet ma is;

Tekintettel arra, hogy más állatfajok létezéshez való jogának az emberi faj általi elismerése képezi az alapját a fajok együttélésének mindenütt a világon;

Tekintettel arra, hogy az ember eddig is követett el genocídiumot állatokkal szemben és a genocídium fenyegető veszélye továbbra is fennáll;

Tekintettel arra, hogy az állatok iránti tisztelet összefüggésben áll az emberek egymás iránti tiszteletével;

Tekintettel arra, hogy az embert gyermekkortól fogva arra kellene tanítani, hogy megfigyelje, megértse, tisztelje és szeresse az állatokat;

Ezennel kinyilvánítjuk:

1. cikk

Minden állat az élet iránti egyenlő igénnyel és a létezéshez való azonos jogokkal születik.

¹ A fordító megjegyzése: Az Állati Jogok Egyetemes Nyilatkozatát a Nemzetközi Állatjogi Liga és annak társszervezetei dolgozták ki, és Párizsban az UNESCO székházában lett ünnepélyesen kihirdetve, 1978. október 15-én. Miután 1989-ben a Nemzetközi Állatjogi Liga átdolgozta a szöveget, 1990-ben benyújtották az UNESCO főigazgatójához, és még ugyanabban az évben ismét kihirdették. A két változat magyar fordítása az alábbi tanulmányhoz függelékként csatolt dokumentumok alapján készült: Jean-Marc NEUMANN, „The Universal Declaration of Animal Rights or the Creation of a New Equilibrium between Species.” *Animal Law Review*. 19. köt. 1. sz. (2012): 91–109.

2. cikk

1. Minden állatnak jár a tisztelet.
2. Az ember mint állatfaj nem formálhat jogot arra, hogy más állatokat megsemmisítsen vagy emberietlenül kizsákmányoljon. Kötelessége tudását az állatok jólétére fordítani.
3. Minden állatnak joga van az emberi figyelemhez, gondoskodáshoz és védelemhez.

3. cikk

1. Egyetlen állattal sem szabad helytelenül bánni vagy kegyetlenkedni.
2. Ha egy állatot meg kell ölni, akkor annak egy pillanat alatt és gyötrelemtől mentesen kell történnie.

4. cikk

1. Minden vadon élő állatnak joga van a szabadsághoz a maga természetes környezetében, legyen az szárazföld, levegő vagy víz, és engedni kell őket, hogy szaporodjanak.
2. A szabadságtól való megfosztás, még oktatási célból is, e jog sérelmét jelenti.

5. cikk

1. A hagyományosan emberi környezetben élő fajokba tartozó állatoknak joguk van a saját fajukra jellemző ritmusban, életkörülmények között és szabadságban élniük és növekedniük.
2. Minden nyereségcélú emberi beavatkozás ebbe a ritmusba és ezekbe a körülményekbe e jog megsértésének számít.

6. cikk

1. Minden társállatnak joga van kitölteni a maga természetes életciklusát.
2. Sorsára hagyni az állatot kegyetlen és lealázó tett.

7. cikk

Minden munkaállat jogosult a munkája hosszának és intenzitásának észszerű korlátozására, a szükséges táplálásra és a pihenésre.

8. cikk

1. A testi vagy lelki szenvedést magukban foglaló állatkísérletek összeegyeztethetetlenek az állatok jogaival, akár tudományos, gyógyászati, kereskedelmi vagy bármilyen más kutatás céljából történnek.
2. Helyettesítő módszereket kell használni és kifejleszteni.

9. cikk

Ahol az élelmiszeriparban állatokat használnak, szenvedés okozása nélkül kell őket tenyészteni, szállítani, elszállásolni és leölni.

10. cikk

1. Egyetlen állatot sem szabad emberi szórakozás céljából kihasználni.
2. Az állatokat szerepeltető kiállítások és látványosságok nem egyeztethetők össze az állatok méltóságával.

11. cikk

Minden olyan tett, amely egy állat élvhajász megölését foglalja magában, biocídiumnak, vagyis élet elleni bűntettnek minősül.

12. cikk

1. Minden olyan tett, amely vadon élő állatok tömeges megölését foglalja magában, genocídiumnak, vagyis a faj elleni bűntettnek minősül.
2. A természeti környezet szennyezése vagy tönkretétele genocídiumhoz vezet.

13. cikk

1. A halott állatokkal tiszteletteljesen kell bánni.
2. Az állatokat szerepeltető erőszakos jeleneteket ki kell tiltani a moziból és a televízióból, kivéve, ha mindez az emberiségre nevelés érdekében történik.

14. cikk

1. Az állati jogokat védő mozgalmak képviselői számára biztosítani kell, hogy a kormányzás minden szintjén hathatósan felszólalhassanak.
2. Az állati jogoknak az emberi jogokhoz hasonlóan élvezniük kell a törvény védelmét.

Fordította FOGARASI György

Az Állati Jogok Egyetemes Nyilatkozata

(1989-es változat)

Preambulum

Tekintettel arra, hogy az Élet egy, hiszen minden élőlény közös eredettel bír és sokféleségük a fajok evolúciója során alakult ki;

Tekintettel arra, hogy minden élőlénynek vannak természetes jogai, s hogy minden idegrendszerrel rendelkező állat különleges jogokkal bír;

Tekintettel arra, hogy e természetes jogok semmibevétele, de akár egyszerű nem ismerete is, komoly károkat okoz a Természetben, s az embereket az állatokkal szembeni bűntettek elkövetésére készíteti;

Tekintettel arra, hogy a fajok együttélése előfeltételezi más állatfajok élethez való jogának az emberi faj általi elismerését;

Tekintettel arra, hogy az emberek állatok iránti tisztelete elválaszthatatlan az emberek egymás iránti tiszteletétől;

Ezennel kinyilvánítjuk, hogy

1. cikk

Minden állatnak egyenlő joga van a létezéshez a biológiai egyensúly kontextusában.

Ez a jogegyenlőség nem szorítja háttérbe a fajok és egyedek sokféleségét.

2. cikk

Minden állati életnek joga van arra, hogy tiszteljék.

3. cikk

1. Az állatokat nem szabad alávetni helytelen bánásmódnak vagy kegyetlenkedésnek.
2. Ha egy állat megölése szükséges, annak egy pillanat alatt, fájdalommentesen kell történnie, és nem szabad, hogy előzetes szorongást keltsen.
3. A halott állattal illendően kell bánni.

4. cikk

1. A vadon élő állatoknak joguk van szabadon élni és szaporodni saját természetes környezetükben.
2. A vadon élő állatok hosszan tartó megfosztása szabadságuktól, a szórakozásból űzött vadászat és halászat, miként a vadon élő állatok minden olyan használata, amely nem életfontosságú, ellentétes ezzel az alapvető joggal.

5. cikk

1. Minden emberi függőségben élő állatnak joga van a megfelelő ellátáshoz és gondozáshoz.
2. Semmilyen körülmények között nem szabad igazolható ok nélkül sorsára hagyni vagy megölni.
3. Az állat mindenféle tenyésztésének és használatának szem előtt kell tartania a fajra jellemző fiziológiát és viselkedést.
4. Az állatokat szerepeltető kiállításoknak, bemutatóknak és filmeknek tiszteletben kell tartaniuk az állatok méltóságát is, és nem foglalhatnak magukban semmiféle erőszakot.

6. cikk

1. A testi vagy lelki szenvedést tartalmazó állatkísérletek sértik az állatok jogait.
2. Helyettesítő módszereket kell kifejleszteni, és szisztematikusan be kell vezetni őket.

7. cikk

Minden olyan tett, amely egy állat szükségtelen halálával jár, s minden olyan döntés, amely ilyen tethez vezet, élet elleni bűntettnek minősül.

8. cikk

1. Minden olyan tett, amely akadályozza egy vadon élő faj fennmaradását, és minden olyan döntés is, amely ilyen tethez vezet, genocídiumnak, vagyis a faj elleni bűntettnek számít.
2. A vadon élő állatok lemeszárolása, valamint az élőhelyek beszennyezése és tönkretétele egyaránt genocídiumot megvalósító tettnek minősül.

9. cikk

1. Az állatok sajátos jogállását és jogait törvény által el kell ismerni.
2. Az állatok védelmét és biztonságát a kormányzati szervek szintjén kell képviselni.

10. cikk

Az oktatási és iskolai hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az állampolgárok gyermekkortól fogva megtanulják megfigyelni, megérteni és tisztelni az állatokat.

Fordította FOGARASI György